

Painavaa asiaa väestönsuojista

Suomen Palopäällystöliitto järjesti loppuvuodesta ympäri Suomea seitsemän pelastus- ja rakennusosalalle suunnattua ajankohtaistilaisuutta väestönsuojista. Tilaisuuksien asiantuntijana oli väestönsuojien ”grand old man”, rakennusneuvos *Pekka Rajajärvi*. Aiheet käsittelivät uusien väestönsuojien rakentamista, mutta myös vanhojen suojien saneerausta.

VÄESTÖNSUOJIA rakennetaan Suomessa noin 800 vuodessa, ja ne ovat olennainen osa kansalaisten suojelua. Vuoden 2011 pelastuslain muutosten jälkeen on noussut esiin asioita, jotka edelleen herättävät kysymyksiä suunnittelijoiden ja viranomaisten keskuudessa. Nykyhallituksen norminpurkutalkoissa oli alun perin tarkoitus muuttaa myös väestönsuojien suunnittelun ja rakentamisen lähtökohtia.

– Väestönsuojien rakentamisen muutoshanke kuitenkin pysäytettiin, joten suojien rakentamista jatketaan vuoden 2011 lain pohjalta. On kuitenkin tarpeellista käydä aika ajoin läpi aiheeseen liittyviä erityiskysymyksiä, erityisesti vanhojen suojien saneeraukseen liittyviä määräyksiä ei olla käsitelty juuri missään, kertoo Pekka Rajajärvi.

Suunnittelu normaaliolojen mukaan

Pekka Rajajärvi näkee väestönsuojien suunnittelun yhtenä haasteena turhan pyrkimyksen tehdä väestönsuojasta minimikoon mukainen. Hyödyllisempää olisi suunnitella suoja normaaliolojen käytön mukaan, jolloin sinne voitaisiin sijoittaa esimerkiksi kerrostalossa kaikki huoneistokohtaiset varastokomerot.

– On hyvä muistaa, että normaaliolojen käytössä väestönsuojaan liikkuminen voidaan suunnitella ilman kynnystä ja tilaan on mahdollista suunnitella myös ikkunoita. Tämä helpottaa normaaliolojen käyttöä, va-

lottaa Rajajärvi.

Väestönsuojien suunnittelu ei useinkaan satu saman arkkitehdin kohdalle kuin usein, hyvä jos kerran vuodessa. Tällöin osaaminenkaan ei voi olla täysin rutinoituneella tasolla. Pekka Rajajärven mielestä tilannetta helpottaisi, jos jotkin insinööri-toimistot ottaisivat tehtäväkseen suunnitella väestönsuojat lähes kaikille arkkitehdeille.

– Arkkitehti suunnittelisi suojan tietysti oikeaan paikkaan ja mitoittaisi sen, mutta asiantuntija tekisi muodon, mitat ja kaiken muun suojan suunnitteluun liittyvän. Osaaminen on luonnollisesti ihan eri tasolla, jos suunnittelee vaikkapa sata suojaa vuodessa. Tähän tulisi tuki rakentajien tартtua, jotta tilanteeseen saataisiin muutosta.

Vielä yhden haasteen muodostaa suojien suunnittelutapa. Väestönsuojat on totuttu suunnittelemaan paikalla tehtyinä, vaikka puolet Suomessa rakennettavista suojista tehdään elementteinä.

– Rakenteet suunnitellaan nyt usein kahden kertaan. Tästä pitäisi päästä pois, sillä siinä menee suunnittelussa viikon työ hukkaan, Rajajärvi arvioi.

Suojat osana muuta rakentamista

Vuoden 2011 lakimuutoksen jälkeen Suomessa vuodessa rakennettavien väestönsuojien määrä on pudonnut yli tuhannesta noin 800 suojaan. Tämä johtuu muutoksesta, joka

nosti väestönsuojan rakentamisvelvoitteen rajan 1 200 neliöön asuin- tai työpaikkarakennuksissa.

– Muutoksesta johtuen pieniä suojia ei juuri enää rakenneta, mikä helpottaa normaaliolojen käytön suunnittelua. Jos rajaa tästä vielä nostetaan, tulee väestönsuojien verkko vääjäämättä harvenemaan, Pekka Rajajärvi toteaa.

Pekka Rajajärvi näkisi mielusti muutoksia siinä, miten väestönsuojat lasketaan suunnitteluvaiheessa rakennuksen kerrosalaan. Tällä hetkellä maan alle rakennettavia suojia ei lasketa kerrosalaan, mutta maan päälle rakennettavat lasketaan. Rajajärven arvion mukaan noin puolet Suomessa rakennettavista suojista rakennetaan maan päälle. Kaikkein paras tapa on tehdä väestönsuojat muun rakentamisen yhteydessä.

– Jos suojia ei laskettaisi mukaan kerrosalaan, kannattaisi rakennuttajan esimerkiksi pääkaupunkiseudulla tehdä ylimääräistä suojatilaa, jota voisi hyödyntää normaaliolojen käytössä. Tässä yhteiskunta voisi tulla rakennuttajia vastaan, ja sillä olisi todella iso taloudellinen merkitys. Suomessa on tällä hetkellä runsaat 4 miljoonaa suojapaikkaa 50 000 väestönsuojassa, jotka ovat kansalaisten omasta kukkarosta maksettuja. Väestönsuojien rahallinen arvo on 4,2 miljardia euroa, huomauttaa Rajajärvi.

Teksti: *Terhi Kannisto*